TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH VAKFI

TSİP.....
Başkanlığı

Bugün işçilerin dünden daha fazlalaşan ekonomik ve demokratik mücadelelerinde,sendikaların önemi daha da belirginleşmektedir.Geçtiğimiz yıllar da ekonomik ve demokratik talepler ve bu talepler için örgütlenme mücadelesi küçük işletmelere değin girememiş 20-30 kişilik işyerlerinde hangi iş kolunda olursa olsun sendikalaşma,ekonomik ve demokratik hak mücadelesi bu denli gelişmemişti.İşçi sınıfımızın en küçük işyerlerinde dahi örgütlenme taleplerinin hızla artması,büyük ünetelerde ise sarı sendikaları tasfiye ederek ilerici ve devrimci sendikalarda örgütlenmesi,bu yönde kavga vermesi objektif ve sübjektif şartları içinde barındıran sınıf bilincinin gelişmesindendir.

Parti üyelerimizin işçi sınıfının ekonomik ve demokratik mücadele örgütleri olan sendikaların önemini yerli yerine oturtmaları,bu demokratik kitle örgütlerinde fabrikadan sendikanın en üst kademesine kadar işçi sınıfının bilini doğrultusunda çalışma yapmaları gerekmektedir.Parti üyelerinin sendikal mücadele konusunda bütün anti-demokratik yöntemleri içinde barındıran 274 sayılı Sendikalar yasası,275 sayılı Toplu iş sözleşmesi grev ve Lokavt yasası,1475 sayılı İş yasası,506 sayılı S.S.k. yasası gibi yasaların demokratikleştirilmesi için yoğun mücadele verirlerken,önlerine gelen somut olayların pratik çözümlenmesini yapabilmek ve özellikle yukarıda sözünü ettiğimiz çalışmaları yürütebilmek için yürürlükteki yasaları da çok iyi bilmek zorundadırlar.

Tezgah başındaki partili,yanına gelen ve haksızlığa uğramış diğer bir işçi arkadaşına bu yönde yardımcı ve önder olması,parti teşkilatına gelen işten çıkarılmış bir işçiye gerekli bilgileri vermesi ve ona en iyi şekilde yardımcı olması ya da ikametgahında komşusu olan bir işçinin sorusuna en doğru cevabı vermek ve onun bu kısa vadeli ama çözüm bekleyen sorununa pratik yol göstermek,sıcak bağlar kurmak için bu konuda bilgilerle tec hiz olması son derece yararlıdır.

Parti üyelerimizin bu konuda biligilenmeleri için Parti Merkez Sendi? kalar Bürosu bugüne değin yoğun bir çalışmaya girememiş ancak bundan böyle daha yoğun çalışmayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmaya yönelik olarak İstanbul İl Teşkilatı Sendikalar Bürosunun hazırlamış olduğu ve sürmekte bulunan uzman sendikacılık semineri notları kısa zamanda tüm teşkilata gönderilecektir.Aşağıda bulunan notlar bu seminerin sadece 274 sayılı yasa ile ilgili bir bölümüdür.

Parti üyelerimizin bu konuda yöresel koşullar ve olanaklar gözönünde tutularak bilgilendirilmesi uygundur.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

TSİP
MERKEZ SENDİKALAR BÜROSU

TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH VAKFI

İşyerlerinde sendikal örgütlenmeyi aktif olarak yürüten işçiler,işverenler tarafından genellikle çeşitli nedenler gösterilerek işten çıkarılırlar. İşveren çoğu kez bu konuda 13 vel7 maddeyi (iş yasasının 13.vel7.) uygulama yoluna gitmektedirler. Sendikal örgütlenmedeki öncü işçilerin bu şekilde işten çıkarılması,ya sendika örgütlenmesini yarım bırakır,ya da ayni işyerindeki diğer öncüler işi götürürler.Bu durum karşısında genellikle sarı sendikalar bu örgütleyici işçilere sahip çıkmamakta ve onların yasal haklarını dahi aramamaktadırlar. Bazan işveren ayni şekilde işyerinde örgütlenme sonrası da öncü işçilere "işi daraltma" bahanesi ile kıdem ve ihbar tazminatını da vererek yol vermektedirler. Aslında bütün bu fiillerin altında yatan "sendikal" çalışma olmaktadır. Böyle bir durumda sendikal nedenden ötürü işten çıkarılan işçi arkadaşlar için aşağıdaki yolları izlemek gereklidir.

İşçi,adı geçen mahallin Bölge Çalışma Müdürlüğüne bir dilekçi ile durumu anlatarak(örnek-1) işvereni şikayet eder. İşten çıkarılma fiilinin esas nedeninin "sendikal" çalışma olduğunu belirtir. Ve çalışmış bulunduğu işyerine "iş müfettişi gönderilmesini" talep eder.Bölge Çalışma müdürlüğü adı geçen işyerine müfettiş göndermekle yükümlüdür.Gerekirse şikayetçi işine yasa dışı son verildiğini beyan ederek "işe iadesini"de isteyebilir. İşyerine giden müfettiş rapor tanzim ederek Bölge Çalışma Müdürlüğüne verir. Durum yazı ile şikayetçiye de bildirilmek zorundadır.

Müfettiş çıkarılan işçinin sendikal nedenden ötürü atıldığını saptamışsa mahallin Bölge Çalışma Müdürü durumu savcılığa bildirerek işveren hakkında dava açılmasını res'en ister.Bu davaya ek olarak "mağdur" durumundaki işçi de katılır. İş müfettişini raporu olumsuzsa işçi adına yine 274 sayılı yasanın 19.maddesine dayanılarak "sendikal baskıdan ötürü" işten çıkarıldığı hususunda dava açılabilir.(bu durumda işçi işyerinde çalışmakta olan işçilerden bir-iki tanık bulabilmelidir) Bu davalar İş mahkelelerine açılır.Ve 274 sayılı yasanın 19.maddesi sendikal baskıdan ötürü işine son verilen işçiye bir yıllık (en az) ücreti tutarında tazminatın işveren tarafından ödenmesini emretmektedir.(bu konuda son zamanlarda İstanbul İş Mahkemelerinde sık sık kararlar verilmektedir)

(Örnek-1)

BOLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜNE

.....

.....adresinde kurulu.....'e ait işyerinde.....danberi çalışmaktayım. İşveren.....tarihinde hiç bir sebep göstermeden (veya 1475 sayılı yasanın 17.maddesini gerekçe göstererek) işime nihayet verdiğini bildirdi. İşyerinin yeni sendikalaşması (veya sendikalı olması) ve benim sendikal çalışmalara iş saatleri dışında katılmam nedeni ile işveren tarafından işime son verilmiştir. Adı geçen işyerine iş müfettişi gönderilerek durumun tetkikine işime iademe ve işveren hakkında 274 sayılı yasanın 19.maddesi uyarınca işlem yapılabilmesi için rapor tanzimini arz ve talep ederim.

Adres: _____ İmza

TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH VAKFI

Aşağıda herhangi bir işkolunda kurulacak olan sendikanın pratik yerine getirilecek formaliteleri belirtilmektedir.(NOT:Sendikaların kurulması konusunun Genel merkez Sendikalar Bürosunun Bilgisi ve iznine bağlı olduğu daha önce bir genelge teşkilata duyurulmuştu.)

:: Kurulması kararlaştırılan sendikanın ,hangi işkoluna girdiği Çalışma Bakanlığınca yayınlanmış bulunan "İşkolları Yönetmeliği"ne bakılarak işkolu numarası bulunur.

:: Tüzük 274 sayılı yasanın 9.maddesi gözönüne alınarak hazırlanır.Tüzükte sendikanın,bölgesel olarakmı veya Türkiye çapında mı faaliyet gösterecegi belirtilir.(Türkiye çapında faaliyet gösterecek tip tüzük hazırlanması yararlı olur.)

:: Sendika kurucuları o işkolunda fasılalarla da olsa en az üç yıl çalışmış olmaları gerekmektedir.(274 S.K.Md.11)Bu çalışmayı herhangi bir işyerinden o işle ilgili olarak çalıştıklarına dair alacakları bonservis ile tevsik edebilirler.

:: Hazırlanan tüzüklerin 6 nüshasının son sahifelerine kurucularan ad,soyad,baba adı doğum yeri ve tarihi,tabiyeti,işi ve iş adresleri yazılarak imzalıtılır.Tüzüklerin son sahifelerine beherine 10 TL.lik damga pulu yapıştırılır.Bu iş tamamlandığında 6 nüsha tüzük (örnek 1) deki bir üst yazı ile mahallin en büyük mülki amirine verilir.(274 S.K.Md.12) Mahallin en büyük mülki amirine tüzüğün verilmesi ile oradan alınacak alındı belgesinden sonra(bu kayıt numarası da olur) Sendika tüzel kişilik kazanmışlolur.

::Kurucular 274 sayılı yasanın 28.maddesinde belirtilen defterleri alarak noterde onaylatılması gerekenleri onaylatırlar.Burada alınması gerekli olan defterler (a) (b) (c) (f) (g) bentlerindeki defterlerdir.(c) bendindeki defterin onaylatılmasına gerek yoktur.

:: Faaliyete geçen sendikanın kurucuları kendi aralarında toplanarak sendikayı ilk genel kurula kadar yönetecek kurulu (yada yönetim kurulu)seçerler Bu kurulda sendikanın kurucuları dışında fakat sendikaya üye olmak kaydı ile yeni kişiler de alınabilir. Sendikayı ilk genel kurula kadar yönetecek olan kurulun ad ve soyadları,görevleri işleri iş adresleri,baba adları,doğum yeri ve tarihlerini ayrıca ikamet adreslerini belirtir 6 nüsha çizelge (örnek 2)deki yazı ile mahallin en büyük mülki amirine verilir. Yapılan görev bölümü kurucular tarafından karar defterine geçilir.(274 S.K. 12.Md.2.Fık.)

:: Tüzel kişilik kazanan sendikanın o mahalde yayınlanan bir gazetede adı ve merkezi (Örnek-3)deki biçimde yayınlanır. Böylece tüzüğün tamamının yayınlanmasına gerek kalmaz.

::Sendikanın anatüzüğünden ve kurucuların listesinden birer nüsha hem o mahallin en büyük mülki amirinie(Örnek-4) deki yazı ile hem de mahallin Bölge Çalışma Müdürülüğüne (önrek 5)deki yazı ile ayrı ayrı gönderilir.

:: Kurulmuş bulunan en geç bir yıl içinde kongreye gitmelidir.(274 S.K.12. Md.4.Fık)

:: Sendika nın başkan ve yönetim kurulu üyeleri göreve başladıktan sonra en geç üç ay içinde kendilerinin,eşlerinin ve velayetleri altındaki çocuklarının sahip bulundukları malları ve gelirleri gösterir yazılı bildirimi notere vermek sorundadırlar.(sendikayı ilk genel kurula götürecek olan kurul da ayni işlemi yapmak zorundadır.) 274.S.K. Md.27)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ÖRNEK -1

TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH VAKFI

VALİLİK/KAYMAKAMLIK MAKAMINA

.....

.....adresinde.....adlı(kısa adı.....) bir sendika kurulmuştur.Sendika ile ilgili anatüzükler ve kurucuların listesi ilişikte sunulmuştur.Bilgilerinizi rica ederim.

Kurucu Kurul Adına
(bir kurucunun adı
ve imzası)

Eki: 6 Nüsha tüzük ve isim listesi.

ÖRNEK -2

VALİLİK /KAYMAKAMLIK MAKAMINA

.....

Kurulmuş bulunan sendikamızın ilk genel kuruluna kadar sendikayı yönetmekle görevli bulunan kurul üyelerinin görevlerini belirtir listeler ilişikte sunulmuştur. Bilgilerinize sunulur.

Başkan/genel Başkan
(imza)

Eki:Sendikayı yönetmekle görevlilerin
6 nüsha listesi.

ÖRNEK -3 İLAN

Genel Merkezi.....adresinde bulunan .....adlı (kısa adı.....olan) bir sendika kurulmuştur. 274 sa ılı yasa gereğ ilan olunur.

ÖRNEK 4

VALİLİK /KAYMAKAMLIK MAKAMINA

.....

Kurulmuş bulunan sendikamızın 274 sayılı yasanın öngördüğü biçimde sadece isim ve adresine inhisar eden gazete ilanı.....tarih ve .....isimli gazetede yayınlanmıştır. Anatüzüğümüzün ve kurucular listesinin 274 sayılı yasa gereğince ilan tahtasına asılmak üzere birer nüshası ilişiktedir.Gereğini rica ederim.

Genel Başkan

Eki:Bir anatüzük ve isim listesi:

ÖRNEK -5- (Örnek 5,örnek 4 deki yazının aynısı olacak.Sadece başlığın Valilik,yada kaymakamlık makamına değil,BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜNE hitaben yazılması gerekecekitr.)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI